

EFEKTI ULASKA U EU

Ulaskom naše zemlje u Evropsku Uniju biće ukinute sve carine za proizvode koji dolaze iz EU. Međutim, u pregovorima koji će se voditi postoji mogućnost dogovaranja prelaznog perioda za ukidanje carina i dažbina, a posebno za osetljive poljoprivredne proizvode. Od 2000. godine EU je uvela preferencijalne trgovinske mere prema našoj zemlji koje podrazumevaju izvoz većine naših proizvoda na tržište Evropske unije bez carinskih ograničenja.

Postojanje tržišne ekonomije i sposobnost preduzeća da odgovore konkurenciji preduzeća iz EU su dva najbitnija ekonomska uslova za ulazak naše zemlje u EU. Ovo je posebno osetljivo pitanje jer naša zemlja još uvek nije prošla kroz proces tranzicije i neophodno je stvoriti uslove za jačanje domaćih preduzeća kako bi opstale na izuzetno konkurentnom evropskom tržištu. Povećanje konkurentnosti naših preduzeća je jedan od osnovnih uslova kako za njihov ulazak, tako i za uspešan opstanak na zajedničkom tržištu EU koje danas broji preko 400 miliona ljudi.

KORISTI I TROŠKOVI

Kratkoročne koristi uglavnom se odnose na prenos znanja i metoda, pristup raznim fondovima i programima Evropske Unije, tehničko-finansijsku pomoć EU, mogućnost korišćenja fondova namenjenim smanjenju razlika između regiona i država članica Unije. Dugoročno se mogu očekivati pozitivni efekti sprovedenih reformi vezanih za primenu propisa EU kao i efekti učestvovanja na velikom zajedničkom tržištu.

Troškove ulaska jedne države snose kako građani - poreski obveznici te države tako i sama Evropska unija. Postoji niz fondova koje EU osniva kako bi jednoj državi pomogla u ispunjavanju uslova za priključenje i kako se država približava statusu člana, broj tih fondova se povećava (CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD, LIFE, SOCRATES, itd).

Međutim, negativna strana je što kratkoročne troškove snose preduzeća koja nisu konkurentna u novonastalim uslovima liberalizacije domaćeg tržišta kao i državne institucije koje moraju da ulože značajne napore i sredstva u jačanje institucija koje će morati da sprovedu propise EU. Bitno je naglasiti da bi ti troškovi nastali i usled ekonomske globalizacije bez obzira da li se pridružujemo Uniji ili ne.

Privatni preduzetnici će takođe snositi deo troškova integracije posebno u oblasti socijalne zaštite radnika, uslova na radu, zaštite životne sredine, itd.

Pravila Evropske Unije su veoma precizna po pitanju standarda koje proizvodnja određenih proizvoda mora da zadovoljava ukoliko je namenjena ovom tržištu. U pregovorima sa Evropskom unijom moguće je da određeni proizvodi budu izuzeti (tzv. derogacija od pravnih normi) od definisanih veterinarsko-sanitarnih normi i drugih tehničkih standarda, ali za samo određeni vremenski period. Ipak, prihvatanjem evropskih standarda proizvođačima će biti pružena mogućnost da geografski zaštite određeni proizvod, za koji postoji jasno definisana tradicionalna receptura i postupak proizvodnje, što će svakako uticati na bolju pozicioniranost proizvoda kako na domaćem tako i na EU tržištu.

Da bi članica EU postala i članica "evro zone" mora da ispuni veoma zahtevne uslove koji se uglavnom odnose na ekonomske pokazatelje (poznatiji kao kriterijumi konvergencije). Srbija je na dugom putu ispunjavanja tih kriterijuma, ali pre ulaska u monetarnu uniju moramo dokazati da smo sposobni da učestvujemo prvo u ekonomskoj uniji što je preduslov za uvođenje evra kao valute.